

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 6. De Canonico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

CAPVT V.

De Cardinali.

27
Quid sit
Cardina-
latus.

ardinalatus non est Ordo sacer, nec characterem imprimit, nec a Christo domino fuit institutus. Quia non habet consecrationem aliquam, nec materiam, nec formam: Ergo nec erit Ordo Propter Patres, Concilia generalia, ac Summi Praetores omnes sacros Ordines commemorantes, de Cardinalatus gradu nullam gessere mentionem. Igitur Cardinalatus est tantum dignitas Ecclesiastica eminentissima a Pontificibus antiquitus inducta, ut sibi in Ecclesiae regimine Accessores, ac Consiliarios haberent eo modo, quo Moles septuaginta sibi seniores adiecit. Proinde potest a Papa extingui, consequenterque non erit de iure diuino, neque ordinis Sacramentum. Bellarm. libro prim. de Cleric. cap. 16. controu. 5. Sotus in 4. dist. 24. quest. secund. artic. 4. Azor. part. 2. lib. 4. cap. prim. quest. 3.

28
Potest censu-
ri in Ec-
clesia Titu-
latus ferre.

Cardinalis respectu ad Ecclesiam, in qua iurisdictionem in foro externo habet, ut in Ecclesia sui Tituli, potest Censuras in subditos contumaces ferre. Cap. His que de maior. & obedi. Say. lib. prim. de cens. cap. 6. numero 11.

29
Excommu-
nicatione
generaliter
lata non li-
gatur.

Excommunicatione generaliter lata ligatur, nisi illius fiat exceptio. Suspensione tamen, & interdicto generaliter latis non ligatur, nisi illius expressa mentio fiat. Primum probatur, quia lex generalis generaliter est intelligenda: Et Cardinalis superiorem habet Praetorem summum, cuius iurisdictioni subicitur: secundum patet, quia sic praescribitur. Cap. Quia periculosum de sep. excomm. in 6.

30
Soli Pon-
tificem ha-
bet ut pro-
prium Pa-
storem.

Cardinalis sicut ratione dignitatis propinquissimus est Pontifici, ita illum solum habet ut proprium Pastorem ac Sacerdotem. Est autem Collegium illud veluti vnum spirituale corpus, cuius proximum caput est Pontifex, Caiet. v. Absolutio 2. Filliuc. tract. 7. n. 197.

31
Potest sibi
Confessariu
eligere.

Potest sibi Confessarium eligere. Quia quamvis Episcopis non sit superior, potestate, & iurisdictione: tamen iam iuxta communem Ecclesiae usum, superior dignitate censetur. Angel. verb. Confessio 3. numero 3. Syluest. v. Confessor numero 8. Caietan. v. Absolutio.

32
Qui eum
percutit,
ipso iure
beneficio
privatur.

Qui audet Cardinalem percutere, ipso iure quodcumque beneficium Ecclesiasticum amittit. Quia indignus est beneficio ecclesiae potius, qui tam eminentis Ecclesiae dignitatis debitam habet reuerentiam. Azor. p. 2. l. 7. c. 17. Lef. l. 2. c. 34. dub. 34.

33
In Ecclesia
sui tituli
potest leges
ferre.

Potest in loco, seu Ecclesia sui tituli ferre leges solum territorium obligantes. Leges vero vniuersales condere nequit. Cap. Querelam, de elect. Suar. l. 4. de legib. c. 5. n. 4.

Cardinalium Eminentiss. declarationes vim

legis non habent. Quia vt lex obliget, necesse est, vt promulgetur: At huiusmodi declarationes non promulgantur. Ergo non obligant. Attamen maxime sunt ponderis, & ab his recedendum non est sine firmissimo fundamentum. Proinde Urbanus VIII. sub die 11. Augusti anno 1632. decreuit, vt nulla fides illis tanquam declarationibus Cardinalium adhibeatur, nisi in Authentica forma solito sigillo, & subscriptione Eminentissimi Cardinalis Praefecti, ac Secretarii eiusdem Congregationis pro tempore existentium munita fuerint. Verba decreti lege apud Barbolam in collect. Bull. v. Congregat. 2. Bon. de legib. d. 1. g. 1. p. 8. n. 4. Portel. in dub. Regul. v. Cardinalium declarationes. Sanch. de matr. l. 8. d. 2. num. 10. dian. p. 1. tr. de leg. ref. 29.

Ex summi Praetoris facultate possunt a Cardinalibus Presbyteris Ordines minores conferri. Quia nulla sufficiens astitit potest ratio, cur his nequeat conferri facultas: quam existimo vel Sacerdoti simplici conferri posse, Pontifici libeat. Victoria de ordin. 2. 3. 4. Val. confere. 10. 4. d. 9. g. 3. p. 1. Coninch. d. 20. dub. 9. numer. 77.

CAPVT VI.

De Canonico.

N beneficio Ecclesiastico duo iura considerari possunt primum per se sola praespirituale videlicet in officio, seu potestate testis exercendi muneris spiritualis, alterum neminem secundum se temporale, nempe ius ad rectoriam, nempe redditus Ecclesiasticos, & haec iura a se mutuo possunt separari. Unde praebenda spirituales Canonici non facit, sed potius collatio ipsi collatio ritualis iuris facta ab eo, qui potestatem habet. Quare fieri potest, vt ob solum ius Canonice aliquis in Capitulo habeat suffragium, quamvis non proprie habere beneficium censetur, si nullos redditus accipiat. Suar. l. 1. de Relig. l. 4. c. 24. n. 1. & 2. Abbas ad Cap. Cum super. n. 2. Cap. Relatum, n. 2. de praeb.

Receptus in Canonico cum promissione praebendae, eam potest exigere, cum occasio se Receptus obtulerit. Quia de iure debetur Canonici in Canonice non ex vi promissionis praesens, sed ratione cum Canonice obtente: congruum enim non est, praebenda vt Canonici sine praebenda sit. Si tamen promissum post eius receptionem alius ex mandato rapit potest cum gratia expectatina fuerit receptus, hic exigere. Illi est praefendus. Quia licet alter sit prior tempore, non tamen habet ius per se, ac directum ad beneficium primo vacaturum, sicut posterior. C. Relatum, de praebend. iuncta glossa, v. In praemissis. Abbas ad Cap. Cum super. n. 5. Laym. l. 4. r. 2. c. 10. n. 2.

Qui privilegium Canonici obtinuit cum laico Canonice futura successione, ad horas Canonicas non priuatus tenetur. Quia Canonici coadiutor non est vt obineat eum re Canonici, nec pro tali habendus est, pro futuro proprietario superstitie. Et quia obligatio Horas cassationis recipiendi semper apud proprietarium manet, tenetur Ergo non obligat coadiutor. Et ita declarata. Horum re-
tum ratio.

tum à Paulo V. ad petitionem Cathedralis Ecclesie Contribuentis fuisse Suarez affirmat to. 2. de Relig. l. 4. c. 2. §. 19. Medina de orat. c. 7. Nauat. de orat. c. 2. num. 18.

39 Tenetur Canonici diuinum Officium recitare, etiam si primo anno fructus beneficii non percipiat, dum hi ex consuetudine cedunt Canonici morui hereditibus, vel inter Canonicos antiquiores distribuuntur. Quia voluntarie se oneri subiecit, & habet titulum ac possessionem beneficii, cui obligatio officij recitandi est annexa. Et quamuis de presenti non percipiat fructus, nihilominus ipsius heres post obitum eius percipiat. Azor. p. 1. l. 10. c. 4. §. 4. Garcia de benef. p. 3. c. 1. num. 62. Laym. l. 4. tr. 2. c. 5. n. 4. Lell. l. 2. c. 34 n. 170.

40 Qui domi officium recitant, ut postmodum in Ecclesia aliis officiis Alteris, chori, sacramentis ministrandis, & incumbant, non peccant, nec consequenter ad restitutionem tenentur distributionum, præcipue si ad eos alius munus officio pertinet. Quia Tridentinum sess. 24. c. 8. l. 1. n. 1. ut pœnitentarius, dum confessiones in Ecclesia audit, præiens in choro cœntant, & consequenter distributiones quæ choro interuentibus tribuuntur, percipere valeat. Scens autem si diuinorum officiorum tempore confessiones domi, vel alibi excipiat. Suarez de Relig. l. 2. l. 4. c. 12. n. 10 & 11. Dian. p. 2. tr. 12. resol. 3. Fil. tr. 23. n. 196.

CAPVT VII.

De Capitulo.

41 Abique consensu Episcopi nequit capitulum aliquod statueri sine eius voluntate. Inuente Episcopo, qui iurisdictionem tenet, Capitulum nil potest absque eius voluntate, & approbatione statuere, vel innovare. Cap. Cum consuetudine, de consuet. Tamen in causis exiguis sine Prælati consensu statuere potest, si ad ipsum propriè causæ pertineant, puta, quæ ratione Capitulum sit congregandum, distributiones, vel redditus diuidendi. Abbas ad Cap. Cum omnes, n. 3. Innoc. ad Cap. Cum consuetudinis. Bonac. de legib. d. 1. q. 1. punct. 3. num. 30.

42 Episcopus sine Capituli consilio nihil debet statuere iure communi, & exclusa consuetudine in iis, quæ maioris sunt momenti. Quia Episcopus & Canonici vnum corpus efficiunt, etiam ille caput est, hi membra. Ac si Capitulum sine iusta causa consensum abneget, si nunc erit Episcopi statum, quia nunc non ita cœnsu quæ cœnsu Capituli requirunt. Cap. Nonit. Cap. Quamvis de his, quæ sunt à Præl. Abbas ad Cap. Edoceri, n. 6. de rescript.

43 Porro in causis, quæ ad Capitulum quoque attinent, vel in eius possunt damnum cedere, consensum etiam Capituli tanquam collegatum, & consortium, in tali causa erit exigentium. Suarez de legibus l. 4. cap. 5. nu. 2. Felin. ad Cap. Cum omnes, de consuet. n. 11. Bonac. de leg. d. 1. q. 1. punct. 3. n. 24.

44 Ut statum Capitulare fieri possit inf. Esob. & Mend. Theol. Mod. Tom. VI.

ficit consensus maioris partis, si ratio necessitatis, vel maioris utilitatis urgeat, alioquin autem quod omnes tangit, ab omnibus debet approbati. Reg. 29. in 6.

Si Episcopus, aliusve Ecclesie Prælati male administret, Capitulum contra illum potest agere, & res male alienatas renocare. Si Episcopus Abbas ad cap. Edoceri, de rescript. Laym. l. 4. tr. 4. c. 7. §. 4.

Beneficia, quæ patrimonialia non sunt, Capitulum sede vacante conferre non potest. Potest tamen beneficia concedere in commendam ad sex menses, et si interim Episcopus non eligatur, & confirmetur, tempus prorogare. Cap. Illa deuotionis. Ne sede vacante. Rebus. in praxi benef. p. 1. tit. de deuolunt. n. 77. Præterea si libera collatio beneficiorum ad Episcopum & Capitulum cœmuniter pertinet, possunt ea, sede vacante Capitulo conferri. Cap. si ad Episcopum ne sede vacante in 6.

Non succedit Capitulum Episcopo in iurisdictione delegata, quia centetur electi industria persona. Succedit autem, sede vacante, in iurisdictione, quæ competet Episcopo iure communi, & ordinatio, non in ea, quæ specialiter iure. Propriè quoties potestas Prælati competit ratione Prælati, eo mortuo ad Capitulum transit, iis exceptis, quæ, sede vacante, expediri nequeunt. Abbas ad Cap. Cum olim, dub. 5. de maior. & obediens. Ioan. Andre. ad Cap. Cum olim, de maior. Azor. p. 2. l. 3. c. 37. §. 6. Rebus in praxi, p. 1. tit. de deuolunt. n. 58. Sanch. de matr. l. 8. d. 2. n. 10.

Bona immobilia Cathedralis Ecclesie, & mobilia pretiosa, quæ seruando possunt conservari, vacante sede, Capitulum alienare non potest, sine sedis Apostolicæ autoritate. Quia Ecclesia tunc defensore suo carere censetur. Sed nec causa iudicialis agitari debet, nec præscriptio contra Ecclesiam interim procedere potest. Tamen in alienatione ab inferioribus Ecclesiis facta in causis permixtis, potest consensum præstare ac confirmare, quia hic actus est iurisdictionis, & quamuis Capitulum res Episcopatus alienare prohibeatur, non tamen prohibetur confirmare alienationem, si Ecclesie inferiores iusta ex causa alienauerint, & in casibus, quibus Episcopus possit. Cap. Hac huius 12. q. 2. Cap. 1. & vlt. Ne sede vacante Moli. tr. 2. d. 78. & tr. 5. d. 11. Abbas Cap. Cum olim, dub. 3. de maior. Rebus in praxi, tit. de deuolunt. n. 104.

Infra annum à die vacationis ordinandi licentiam, seu dimissorias litteras impertire non potest, præterquam ei qui Ecclesiastici beneficii receperit aut recipiendi occasione est actus. Et si contraueniat Capitulum, Ecclesiastico subiacet interdictio, & eius dimissorias litteras ordinatus, si in minoribus constitutus sit, nullo privilegio Clericali, præsertim in criminibus grauetur, si in maioribus verò, ab executione Ordinum, ad futuri Prælati beneplacitum est ipso iure suspensus. Trident. sess. 7. c. 10. scio, iure antiquo ordinandi licentiam impertire potuisse. Cap. cum nullus, de tempor. orat. in 6. Sed iam est reuocatum.

Potest, sede vacante, matrimonio assistere, vel alij Sacerdoti licentiam dare. Quia succedit in omni ordinaria Episcopi iurisdictione, cap. cum olim fin. de maior. & obediens. assistere.

F f Sanchez